

VELIKO PROLJETNO SPREMANJE : KAKO POSPREMITI RADOVE NASTALE U VAŠOJ AKADEMSKOJ USTANOVI?

Tamara Krajna, FSB

Lea Pulišelić, SMK

Marijana Glavica i Iva Melinščak Zlodi, FF

Kolokvij Instituta Ruđer Bošković, 27. ožujka 2007.

Repozitoriji ustanova

Institutional repositories—digital collections that capture and preserve the intellectual output of university communities—respond to two strategic issues facing academic institutions:

- 1) they provide a central component in reforming scholarly communication by stimulating innovation in a disaggregated publishing structure; and
- 2) they serve as tangible indicators of an institution's quality, thus increasing its visibility, prestige, and public value.

Crow, R. The Case for Institutional Repositories: A SPARC Position Paper. 2002. URL: http://www.arl.org/sparc/bm~doc/ir_final_release_102.pdf

Otvoreni pristup

- To achieve open access to scholarly journal literature, we recommend two complementary strategies.
 - I. [Self-Archiving](#): First, scholars need the [tools and assistance](#) to deposit their refereed journal articles in open electronic archives, a practice commonly called, self-archiving. When these archives conform to standards created by the [Open Archives Initiative](#), then search engines and other tools can treat the separate archives as one. Users then need not know which archives exist or where they are located in order to find and make use of their contents.
 - II. [Open-access Journals...](#)

([Budapest Open Access Initiative](#), 2002.)

otvorenost...

- besplatan, slobodan pristup
- podržavanje standarda koji omogućuju interoperabilnost (OAI-PMH)

Otvoreni pristup u HR

- Znanstvena i tehnologijska politika Republike Hrvatske 2006. - 2010.
 - “...znanstveno-tehnologijski sustav koji se financira iz javnih sredstava, mora za javnost biti otvoren...Rezultati istraživanja i razvoja financirani iz javnih sredstava moraju biti dostupni javnosti u obliku otvorenih publikacija ili otvorenog pristupa bazama podataka...”

Razvoj institucionalnih repozitorija

- ❑ The Directory of OA Repositories - [OpenDOAR](#)
 - 852 repozitorija u ožujku (675 institucijskih)
- ❑ Registry of OA Repositories - [ROAR](#)
 - 855 repozitorija (438 inst)
- ❑ [ROARMAP](#) - Registry of Open Access Repository Material Archiving Policies
- ❑ <http://www.eprints.org/>
- ❑ SPARC-IR: mailing lista

Na što treba misliti?

- ❑ spremnost (obveza) znanstvenika?
- ❑ odabir softvera (CDSware - CERN Document Server Software, DSpace, EPrints, Fedora... ili izrada vlastitog)
- ❑ izbor tipova dokumenata koje ćemo prikupljati
- ❑ definiranje modela metapodataka
- ❑ samo-arhiviranje ili posredovanje knjižnice
- ❑ osigurati što veću vidljivost
- ❑ razriješiti pitanja autorskih prava

Vidljivost (čitanost, citiranost, utjecaj...) ?

□ registri otvorenih arhiva

- OpenDOAR
- ROAR
- [OAI](#) - Registered Data Providers
- [University of Illinois OAI Data Provider Registry](#)

□ pretraživači

- [OAlster](#)
- [Scientific Commons](#)
- Google, Google Scholar
- ...

Autorska prava

- ima li autor pravo samo-arhivirati?
- Može li se od autora zahtijevati da rad pohrani?
- različite vrste dokumenata - npr.
 - članci iz časopisa
 - [RoMEO](#)
 - ocjenski radovi
 - [Intellectual Property and Electronic Theses](#)

Reguliranje autorstva

- ❑ Između autora i izdavača
 - [Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima](#)
 - Autorski ugovori i dopuštenja za objavljivanje
- ❑ Između ustanove i autora
 - *Statut sveučilišta u Zagrebu*
 - *Pravilnik o sadržaju diploma i dopunskih isprava o studiju*
 - *Statut Filozofskoga fakulteta*
 - *Pravilnik o poslijediplomskim studijima na Filozofskom fakultetu*
 - *Etički kodeks nastavnika, suradnika i znanstvenika Filozofskoga fakulteta*
- ❑ Između autora, repozitorija i javnosti
 - [Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima](#)
 - [Zakon o pravu na pristup informacijama](#)
 - Dogovori/ugovori

Darhiv - <http://darhiv.ffzg.hr>

- Inicijativa
 - Softver
 - Vrste radova
 - Metapodaci
 - Autorska prava
-
- http://www.knjiznice.ffzg.hr/institucijski_arhiv

Metapodaci - uzori

- ❑ ETD-MS: an Interoperability Metadata Standard for Electronic Theses and Dissertations (<http://www.ndltd.org/standards/metadata/current.html>)
- ❑ E-LIS - otvoreni arhiv za područje knjižnicarstva i informacijskih znanosti (<http://eprints.rclis.org/>)
- ❑ CROSBI - Hrvatska znanstvena bibliografija (http://bib.irb.hr/upute_za_autore i http://bib.irb.hr/vise_o_vrstama_radova)

Metapodaci

- status*
- recenzija*
- autori*
- urednici*
- naslov*
- područje/tema*
- Ključne riječi*
- sažetak*
- Odsjek. Katedra*
- Ustanova*
- serija/niz*
- Naslov publikacije*
- Naslov knjige*
- svezak (volumen)*
- Broj/sveščić*
- broj poglavlja*
- Stranice od-do*
- Broj stranica*
- Nakladnik*
- godina izdavanja / stvaranja*
- Mjesto izdavanja*
- Naziv skupa*
- Vrijeme održavanja skupa*
- Mjesto održavanja skupa*
- Komentar*
- alternativna adresa*
- Identifikator*
- ISBN*
- ISSN*
- O datoteci*
- Dostupnost*
- jezik dokumenta*
- Napomena*
- Literatura*
- Mentor*
- Suradnik*
- vrsta knjige*
- vrsta prezentacije*
- vrsta teze*
- vrsta članka*
- kategorija rada*
- Datum pohrane*
- Datum dostupnosti*
- Uvjeti korištenja*
- Obuhvat*
- Stečena kvalifikacija*
- Stečeni akademski naziv/stupanj*
- Naziv i smjer završenog studijskog programa*
- Visoko učilište koje je izdalo kvalifikaciju*